

KA'DE-İ AHÎRE

Oturma süresi

Soru: İlmihalde, (Son oturuşta Ettehiyyatü'yü okuyacak kadar oturmak farzdır) deniyor. Kimi Ettehiyyatü'yü hızlı okur, kimi yavaş okur. Bunun bir ölçüsü yok mudur?

CEVAP

Ölçüsü o kişinin kendi okuduğu süredir. Kaç dakikada okuyorsa o kadardır. Yahut normal şartlarda bir kimse ne kadar zamanda okuyabiliyorsa, hızlı okumakla yavaş okumanın ortalaması ne ise o esas alınır.

Kendi isteğiyle namazdan çıkmak

Soru: Sabah namazının farzını kılarken, güneşin doğmasından korkup, Salli Barik'leri okumadan selam verenin namazı sahih olur mu?

CEVAP

Evet, sahih olur. Kendi isteğiyle namazdan çıkmak, İmam-ı a'zama göre farz, İmameyn'e göre ise farz değildir. Bir kimse, namazın sonunda teşehhüd miktarı oturduktan sonra, kasten namaza aykırı bir iş yapsa, mesela gülse, konuşsa, yiyip içse, söz birliğiyle namazı tamam olur. Fakat elde olmadan abdesti bozursa İmameyn'e göre namaz tamam olmuş olur. İmam a'zama göre ise, hemen abdest alıp kendi isteğiyle namazdan çıkması gerekir, aksi takdirde namazı bâtil olur.

Bir kimse, son oturuşta teşehhüd miktarı oturduktan sonra, namazdan çıkmadan önce namaz vakti çıksa, mesela güneş doğsa veya başka bir namaz vakti girse, İmameyn'e göre, namaz tamamdır. İmam-ı a'zama göre ise, namaza kendi isteğiyle son vermediği için bozulmuş olur. Bu iki kavilden hangisinin müftabih olduğu hususunda farklı kaviller vardır. (Halebî)

İhtiyaç olunca, İmameyn'in kavliyle amel edilirse, namaz sahih olur.

Şehadet parmağını kaldırmak

Soru: Namaz kılarken teşehhüdde şehadet parmağını kaldırmak, işaret etmek caiz midir? Bazı kimseler, bu konuda hadis var diyerek parmaklarını kaldırıyorlar. Caiz midir?

CEVAP

Şafii'de şehadet parmağını kaldırmak sünnet, Hanefi'de caiz değildir. Parmak kaldırmaya, müctehid âlimlerin bir kısmı mekruh bir kısmı sünnet demiştir. Dinde bir kaide vardır. Bir işe sünnet ve mekruh denilmişse, o iş yapılmaz. Fetvalar birbirine uymazsa, yani (Caizdir, caiz değildir veya helaldir, haramdır) şeklinde olduğu zaman, caiz değildir veya haramdır diyen fetvalara uymak esastır. Böylece mekruh veya haram işlemekten sakınılmış olur. Sünnettir veya bid'attir denilen bir şeyi yapmamak lazım olduğu, Berika, Hadika ve İbni Âbidin'de bildirilmektedir.

Parmak kaldırmakla ilgili muteber kitaplardaki yazılardan bazıları şöyledir:

(İşaret etmek sünnet diyenler olduğu gibi, müstehap diyenler de vardır. Doğrusu, işaret etmek haramdır.) (Fetâvâ-i garâib)

Şehadet parmağı ile işaret mekruhtur. (Kübrâ) kitabı da böyle diyor. Fetva da böyledir. Çünkü, namazda sakin, hareketsiz olmak lazımdır. (Fetâvâ-i Sirâciyye)

Şehadet parmağı ile işaret edilmez. Fetva böyledir. (Giyâsiyye, Bezzaziye)

İşaret edilmez ve parmak bükülmez. Fetva da böyledir. Mudmerât, Velvâlcıyye, Hulâsa ve daha başka kitaplarda da böyle yazılıdır. (Cami-ur-rumuz)

Şehadet parmağı ile işaret edilmez. Fetva da böyledir. (Dürr-ül-muhtar)

Ebussüud Efendi, namazda otururken, şehadet parmağını kaldırmak mı, kaldırmamak mı daha iyidir şeklindeki bir suale, (Her ikisi de iyi, demişlerdir. Fakat, parmağı kaldırmamak daha iyi olduğu meydanda) diye fetva vermiştir.

Bütün âlimler bildiriyor ki: Parmakları, gücü yettiği kadar kıbleye karşı bulundurmamak sünnettir. (Namazda, her uzvunu, gücün yettiği kadar, kıbleye karşı bulundur) hadis-i şerifi, bunu açıkça emretmektedir.

İşaret etmenin haram olduğunu söyleyen âlimler vardır. Mekruh olduğunu bildiren fetvalar mevcuttur. İşaret edilmez, parmak bükülmez, usul haberleri böyledir, diyenler çoktur. O halde, bizim gibi mukallidlerin, hadis-i şerif vardır diyerek, işaret etmeye kalkışması ve böylece, birçok müctehidlerin fetvaları ile haram veya mekruh ve yasak olduğu bildirilen bir işi yapması doğru olmaz. Bir müslüman şöyle düşünmelidir:

Bu büyük âlimler, işaret etmenin haram veya mekruh olacağına bir delil, vesika elde etmeselerdi, haram veya mekruh demezlerdi. İşaret etmenin sünnet ve müstehap olduğunu bildiren haberleri söyledikten sonra, (Böyle demişler ise de, doğrusu işaretin haram olduğudur) buyurmazlardı. Demek ki, bu din büyükleri, işaretin sünnet ve müstehap olduğunu gösteren haberlerin değil, yasak olduğunu gösteren vesikaların daha kuvvetli olduğunu anlamışlardır.

Bir Hanefi, nasıl olsa Şafii'de sünnetmiş diyerek, parmak kaldırmaya kalkması caiz olmaz. Buna mezhep taklidi de denmez. Mezhep taklidi, ancak ihtiyaç halinde caiz olur.

Soru: Şafii'yi taklit edenin namazda oturunca şehadet parmağını kaldırması gerekir mi?

CEVAP

Taklit eden kaldırmaz. Çünkü Hanefi'den çıkmış sayılmıyor. Hanefi'de ise parmak kaldırılmaz.

Unutarak selam vermek

Soru: Unutarak selam verince namaz bozulmaz mı?

CEVAP

Namaz kılarken unutarak selam veren kimse, selamdan sonra hatırlayınca, kalkıp namazına devam eder, namaz sonunda secde-i sehv yapar. Piyasada bulunması kolay olduğu için Halebiyi sagir tercümesinin 352. sayfasında aynen şöyle deniyor:

(Bir kimse, öğle namazını tamamladım zannı ile, iki rekatta selam verip, sonra iki rekât kılmış olduğunu hatırlarsa, namazını tamamlar ve sehv secdesini yapar. Çünkü bu durumda selam sehven verilmiş olmaktadır.)

Merakıl-felah haşiyesinin tercümesi olan **Nimet-i İslam** kitabının (**Secde-i sehv**) bahsinde de şöyle denilmektedir:

(Dört veya üç rekatlı farz kılan kimse, namazı tamamladı zannı ile selam verip de, namaza münafi [namazı bozacak] bir şey yapmayan, hemen kalkıp namazın noksanını tamamlar ve yanıldığı için secde-i sehv yapar.)

Hiçbir fıkıh kitabında unutarak selam verince namaz bozulur diye yazmaz. Konuşmak, yiyip içmek gibi namaza mani bir hâl olmadıkça namaz bozulmuş olmaz.

Soru: Dört rekatlık bir farzı kılarken, ilk tehiyyatı son tehiyyat sanarak selam verdim. Sonra yanıldığımı hatırlayıp, hemen ayağa kalkıp namaza devam ettim. Sonunda secde-i sehv yaptım. Namaz sahih oldu mu?

CEVAP

Evet.

Eğer Allahümme entesselamü... dedikten sonra hatırlarsa namaz bozulmuş olur.

Rabbenâ âtina

Soru: Son oturuşta Salli Bariklerden sonra okunan Rabbenâ âtina âyetini, Allahümme Rabbenâ âtina... diye okumak daha mı iyi olur?

CEVAP

Allahümme diye başlayarak okumak da caizdir, fakat Rabbenâ diye başlamak daha iyidir.

Namaz bitiminde fatiha okurken

Soru: Namaz kılıp, duayı bitirdikten sonra Fatiha okunursa, elleri kaldırmadan mı okunur?

CEVAP

Evet.

Tesbih kullanmak

Soru: Bulgaristan'dan gelen bazı göçmenler, dua ederken parmakları birbirine geçiriyorlar. Namaz sonunda tesbih çekerken bid'at diye tesbih de kullanmıyorlar. Ellerini dizlerine koyarak parmaklarıyla çekiyorlar. Dört mezhebin imamları, müctehid âlimler, İmam-ı Rabhani hazretleri, Abdülkadir-i Geylani hazretleri ve diğer tasavvuf âlimleri tesbih çektikleri halde, bütün tekkeler tesbihle doluyken bunlar niye çekmiyorlar? Bütün âlimlerinki yanlış da, tek Bunlarınkı mi doğru?

CEVAP

Tesbihle tesbih çekmek bid'at değildir. Zannımıza göre, bizim Türkiye'deki diğer insanlardan bir farkımız olsun diye öyle yapılmış olabilir. Hele dua ederken parmak geçirilmesi bu zannı doğrulamaktadır. Vehhabiler ve Şiiler de parmaklarını geçirmiyorlar. Demek herkesten farklı bir dua ve tesbih çekme usulü çıkarılmış.

Üç istigfar okumak

Soru: Namazlardan önce üç kere istigfar okumak gerekiyormuş. Bunu kametten önce mi sonra mı okumak gerekir?

CEVAP

Namazlardan önce üç kere istigfar okumak gerekmez. Sadece bütün namazlar bitince, selam verip, (**Allahümme entesselamü...**) dedikten sonra, üç kere istigfar duası okunur. Bu, sünnettir. Bir de cuma günü sabah namazının sünnetinden önce üç kere istigfar duası okunur. Diğer namazlardan önce okumak gerekmez. Her namazdan önce, üç kere, beş kere, yüz kere de okunsa mahzuru olmaz, ama (**Burada şu kadar okumak sünnettir**) denirse yanlış olur, bid'at çıkarılmış olur. Mesela, Yasin-i şerif okunurken Selamün kavlen... âyet-i kerimesini üç kere okuyorlar. Üç kere, beş kere, yüz kere okumak caizdir, ancak (**Üç kere okumak sünnettir**) denirse bid'at çıkarılmış olur. Bu inceliği iyi bilmeli. İstigfarı ve diğer duaları her zaman okumakta mahzur yoktur. Ancak dinimizin bildirdikleri dışında, (**Şu zaman, şu kadar okumak gerekir**) demek bid'at olur.

Tesbih çekmek sünnettir

Soru: Namazdan sonra, Sübhanallah, Elhamdülillah, Allahü ekber diye tesbih çekmek bid'at midir?

CEVAP

İcma ile de sabit olmuş müekked bir sünnettir. Tesbihleri parmakla saymak ve tesbih kullanmak caizdir. **Resulullah** efendimiz, bir kadının tesbihleri, çekirdeklerle saydığını görmüş, fakat yasaklamamıştır. Bu da, tesbihleri, taşla, çekirdekle ve tesbihle çekmenin caiz olduğunu göstermektedir. (**Redd-ül-muhtar**)

Kur'an-ı kerimde, Bâkıyat-üs-sâlihât [sürekli kalan iyi işler] geçmektedir. **Resulullah** efendimiz buyurdu ki:

(Bâkıyat-üs-sâlihâtı, çok söyleyin. Bunlar; tesbih, tehlil, tahmid, tekbir ve temciddir.)
[**Taberani**]

[Tesbih Sübhanallah,

Tehlil Lâ ilâhe illallah,

Tahmid Elhamdülillah,

Tekbir Allahü ekber,

Temcid, Lâ havle velâ kuvvete illâ billah demektir.]

Bütün günahları affolur

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Her namazdan sonra 33 Sübhanallah, 33 Elhamdülillah, 33 Allahü ekber sonra, "Lâ ilâhe illallahü vahdehü lâ şerike leh lehül-mülkü ve lehül-hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadir" diyenin deniz köpüğü kadar günahı olsa da affedilir.) [**Müslim**]

(Parmak uçları ile sayarak tesbihe ve tehlile devam edin. Kıyamette her âzadan sual edilir ve parmaklar için "tesbihte kullandı" derler. Gafil olan rahmetten uzak kalır.) [Hakim]

(Tekbiri, tahmid, tesbihi ve tehlile sebebiyle Müslüman olarak yaşlanandan iyisi yoktur.) [İ. Ahmed]

Fakirler, (Ya Resulallah; zenginler derece ve nimet bakımından bizi geçtiler. Biz namaz kılıyoruz, onlar da kılıyorlar; biz oruç tutuyoruz, onlar da tutuyorlar; fakat onlar, zekat, sadaka veriyor, köle azat ediyor, biz edemiyoruz) dedikleri zaman, **Peygamber efendimiz** buyurdu ki:

(Sizden üstün olanlara yetişebileceğiniz, sizden aşağı olanları geçebileceğiniz ve sizin yaptığınız gibi yapanlar hariç, sizden başka kimsenin üstün olamayacağı bir şey öğreteyim. Her namazın sonunda 33 defa Sübhanallah, 33 defa Elhamdülillah, 33 defa Allahü ekber, bir kere de "La ilahe illallahü vahdehü la şerike leh lehül-mülkü ve lehül-hamdü ve hüve alâ külli şeyin kadir" söyleyin!) Fakirler, (Zenginler de bizim gibi tesbih çekip, yine bizi geçiyorlar) dediklerinde, **Resulullah** efendimiz buyurdu ki:

(Bu, Allahü teâlânın fazlıdır, dilediği kimselere verir.) [Ebu Davud]

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki:

Namaz kılan, Rabbine yalvarmakta ve Onun büyüklüğünü ve Ondan başka her şeyin hiç olduğunu görmektedir. Namazdaki kusurlar, çekilen Tesbih ile örtülür, layık ve ibadet yapılamadığı bildirilir. Tahmid ile, namaz kılmakla şereflenmenin, Onun yardımı ile olduğu bilinerek, bu büyük nimete hamd edilir. Tekbir ile de, Ondan başka ibadete layık kimse olmadığı bildirilir. (m. 304)

Günah işleyen bir kimse, bu emirlerin ve yasakların sahibinin azametini ve kibriyasını düşünmüş olsaydı, Onun emirlerine karşı gelemezdi. Günahları yapması, Onun emirlerine ve yasaklarına kıymet vermediğini göstermektedir. Böyle şeyden, Allahü teâlâyâ sığınırız. Tenzih kelimesini, [yani yukarıda yazılı olan tesbihi] çok okumakla, bu kusur affolunur.

İstigfar etmek, günahların örtülmesini istemektir. Tenzih kelimesini okumak ise, günahların yok olmasını istemektir. O nerede, bu nerede?

Sübhanallah şaşılacak bir kelimedir. Söylemesi çok kısadır. Manaları ve faydaları ise pek çoktur.

Tahmid [elhamdülillah] kelimesini çok okumakla, Allahü teâlâyâ şükür edilmiş olur. Onun verdiği nimetlerin şükrü yapılmış olur.

Tekbir [Allahü ekber] kelimesi, Allahü teâlânın, kulların yaptığı şükürlerden çok yüksek olduğunu, Ona yakışan şükür yapılamayacağını göstermektedir. Çünkü, Ona yapılan istigfarlar, af dilemekler için de, çok istigfar etmek gerekir.

Hak teâlâyâ yakışan hamd, ancak Onun tarafından yapılabilir. Bunun içindir ki kendisi, Saffat suresinin sonunda, (Sübhan Rabbike...) buyurmuştur. Kendini hesaba çekmek isteyen, bu âyet-i kerimeyi çok okumalıdır! Böylece istigfar ve şükür etmiş olur. İstigfar ve şükredemediğini de ve kusurlarını da bildirmiş olur. (Mektubat-ı Rabbani c.1, m.309)

Soru: Namazdan sonraki tesbihleri 33'ten fazla çeksek zararı olur mu?

CEVAP

Namazdan sonraki tesbihleri okurken 33'e dikkat etmek gerekir. Dinin emirlerinde, çeşitli hikmetler vardır. Bu adetler, ilacın miktarı gibidir. Ziyade veya noksan olursa, istenilen fayda hasıl olmaz. Hazine 33'tedir. Bir metre ileri, bir metre geri gidilirse, hazine bulunamaz. Tesbihleri 33 yerine, çok sevap olsun diye 40 defa veya daha fazla çekmek bid'at olur. Hiç tesbih çekilmeden gidilse günah olmaz. Fakat sünnet sevabından mahrum kalınmış olunur.

Soru: Camide namazı kıldıktan sonra duayı beklemeden işimize giderken yolda Âyet-el kürsiyi okumak ve tesbihleri çekmekte mahzur var mıdır?

CEVAP

Namaz kıldıktan sonra tesbih çekmek şart değildir, işi olan işine gidebilir. Tesbihi yolda da çekebilir. Fakat mühim ve acil işi olmayan mutlaka tesbih çekmelidir. Çünkü namazlardan sonra tesbih çekmenin fazileti çoktur.

İmam-ı Rabbani hazretleri de buyuruyor ki:

Namaz kılan kişi, Rabbi ile konuşmakta, Ona yalvarmakta ve Onun büyüklüğünü ve Ondan başka her şeyin hiç olduğunu görmektedir. **Peygamber efendimiz**, (Farz namazdan sonra 33 tesbih, 33 tahmid, 33 tekbir ve bir de tehlil) emretmiştir. Bunun sebebi, namazdaki kusurlar Tesbih ile örtülür. Layık olan, ibadet yapılamadığı bildirilir. Tahmid ile, namaz kılmakla şereflenmenin Onun yardımı ve eriştirmesi ile olduğu bilinerek, bu büyük nimete hamd edilir. Tekbir ederek de, Ondan başka ibadete layık kimse olmadığı bildirilir. (m.304)

İş olanın duayı beklemeden gitmesi, yolda okuması caizdir. Zaruret olmadıkça, dua ve tesbihleri terk etmemelidir. Âyet-el kürsi ve tesbihlerin fazileti büyüktür. **Ey Oğul İlmihali**'ndeki hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Kim, farz namazı bitirince, yerinden kalkmadan bir defa Âyet-el kürsiyi okuyup 33 defa Sübhanallah, 33 defa Elhamdülillah, 33 defa Allahü ekber derse, 99 olur. Bir defa da La ilahe illallahü vahdehü la şerike leh lehül-mülkü ve lehül-hamdü ve hüve ala külli şeyin kadir, dese Hak teâlâ o kişinin günahlarını affeder.)

Bir hadis-i şerifte de, sabah namazını kılıp, yerinden kalkmadan ve konuşmadan on defa, "La ilahe illallahü vahdehü la-şerike leh lehül-mülkü ve lehül-hamdü yuhyi ve yümit ve hüve ala külli şeyin kadir" okuyanın, o gün her türlü kötülükten ve şeytanın şerrinden korunacağı ve birçok sevaplara kavuşacağı bildiriliyor. (Nesai)

Allahü teâlânın affettiği günahlar, yalnız kendisi ile o kulu arasında olan, tevbe etmiş olduğu günahlardır. Kul hakkından kurtulmak için helalleşmek de gerekir.

Soru: İmam duaya başlayınca, tesbih çekmeyen de duaya katılır mı?

CEVAP

Tesbihi çektikten sonra duaya katılmak daha iyidir.

Soru: İhtiyaç halinde sol el ile tesbih çekmek caiz mi?

CEVAP

Elbette caizdir. **Peygamber efendimizin** iyi işlere sağdan başlaması, giyim-kuşam, yiyip-içmek gibi âdetlerine (**Sünnet-i zevaid**) denir. Bunları unutarak veya bir özürle terk etmekte hiç mahzur yoktur. (**Hadika**)

Hayırlı yani iyi işleri sağ el ile yapmak sünnettir. Sol ile de yapılırsa mahzuru olmaz ama her işte **Peygamber efendimize** uymak iyidir.

Soru: Namazdan sonra (**selam verdikten sonra**) ve tesbihler ile duadan sonra ne okunur?

CEVAP

Namazdan sonra (**selam verdikten sonra**), üç defa:

"Estagfirullah, Estagfirullah min külli ma kerihallah, Estagfirullah el azim ellezi la ilahe illa hüvel hayyel kayyume ve etübü ileyh"

Tesbihlerden ve duadan sonra da yalnız 67 kere estagfirullah söyleyip 70'e tamamlamalıdır.

Soru: Tesbih çekerken, tesbihatı kendi duyacağımız şekilde sesli söylemek gerekir mi?

CEVAP

Evet gerekir.

Tesbihi elle saymak

Soru: Tesbihi elle mi yoksa tesbihle mi çekmek daha sevabdır?

CEVAP

Herkes hangisiyle daha rahat çekerse, daha rahat sayarsa öyle yapması daha uygun olur.

Bazılarının sandığı gibi tesbihle tesbih çekmek sünnete aykırı değildir. Tesbih kullanmak sünnettir. (**Fetava-i fikhiyye s.152, F. Bilgiler**)

Seyyid Abdülhakîm-i Arvâsî hazretleri de tesbih kullanmanın sünnet olduğu hakkında bir risale yazmıştır. (**Eshab-ı Kiram kitabı**)

Tesbihler 5, 7, 11 kere okunsa

Soru: Namaz kılarken, birinci rekâta rükû tesbihi 5 kere, secde tesbihi 7 kere söylense veya ikinci rekâta rükûda 3 kere, secdede 11 kere yahut secdenin birinde 3 kere, diğerinde 5 kere söylense mahzuru olur mu?

CEVAP

Hayır, 11 den fazla olmamak ve 3, 5, 7, 9 gibi tek söylemek şartıyla, böyle farklı söylemenin mahzuru olmaz.

Namazdan sonra dua ve tesbih

Soru: Namaz bittikten sonra neler yapılır?

CEVAP

Yalnız kılmış olan veya imamla kılan kimse, selamın akabinde, (**Allahümme entesselamü ve minkes-selamü tebarkte ya zel-celali vel-ikram**) der.

Bundan sonra, 3 kere (Estagfirullahelazim ellezi la ilahe illa hüv elhayyelkayyume ve etübü ileyh) der. Buna istigfar duası denir.

Sonra Âyet-el-kürsi okunur, 33 kere (Sübhanallah), 33 kere (Elhamdülillah) ve 33 kere (Allahü ekber) denir. Bir kere (La ilahe illallahü vahdehü la şerike leh lehül-mülkü ve lehül-hamdü ve hüve ala külli şeyin kadir) denir. Bunların arasına başka dualar karıştırmak bid'at olur.

Sonra eller kaldırılıp dua edilir. Duadan sonra âmin denir ve eller yüze sürülür. Hadis-i şerifte, (Beş vakit farz namazdan sonra yapılan dua kabul olur) buyuruldu.

Soru: Duadan sonra okunacak sure ve zikirler nelerdir?

CEVAP

11 kere İhlas-ı şerif, bir kere Kulezüler okunur ve 67 Estagfirullah denerek yetmiş tamamlanır. On kere (Sübhanallah ve bi-hamdihi sübhanallahilazim) denir. Sübhane Rabbike âyeti okunur.

Soru: Hacda gördük. Bazıları tesbih çekmeden, dua etmeden kalkıyorlar. Namazdan sonra toplu olarak tesbih çekmek, imamın duasına âmin demek bid'at diyorlar. Bunlar bid'at midir?

CEVAP

Cemaatin imam ile birlikte, sessizce dua etmeleri efdaldır. Ayrı ayrı dua yapmaları ve dua etmeden kalkıp gitmeleri de caizdir. Ama bunu âdet haline getirmemelidir. Hem imamın duasına âmin demeli, hem de kendimiz dua etmeliyiz. Bid'at olan sadece müezzinin komut etmesidir. Tesbih çekmek, dua etmek bid'at değildir.

Din kitaplarında ifadeler şöyledir:

Farzı veya son sünneti kılınca, imamın sağa, sola veya cemaate dönmesi müstehaptır. İşlerini görmesi için, hemen gitmesi de caizdir. Hadis-i şerifte, (Her namazdan sonra, üç kere, Estagfirullahel'azim ellezî lâ ilâhe illâ huv el-hayyel-kayyume ve etubü ileyh okuyanın, bütün günahları afv olur) buyuruldu. İstiğfârdan sonra, Âyet-el-kürsî ve 33 kere (Sübhanallah), 33 kere (Elhamdülillah) ve 33 kere (Allahü ekber) ve bir (kelime-i tehlil) yani (La ilahe illallahü vahdehü la şerike leh...) okumaları ve ellerini göğüs hizasına kaldırarak, dua etmeleri de müstehaptır. (Merâkıl-felâh, Tahtavi)

İmam ve cemaat ile beraber kollarını, az ileriye uzatıp ve göğüs hizasına kaldırıp, avuçları açık olarak semaya çevirip dua et ve âmin de. (Ey Oğul İlmihali)

Âmin ile ilgili dört hadis-i şerif meali şöyledir:

(Bir cemaat topluca dua eder, bir kısmı da âmin derse, Allahü teâlâ o duayı kabul eder.)
[Hakim]

(Dua edenle âmin diyen sevapta ortaktır.) [Deylemi]

(İmam duada, cemaati hariç tutmasın. Hariç tutarsa onlara hıyanet etmiş olur.) [Beyheki]

(İmam âmin dediği zaman siz de âmin deyin. Çünkü birinin âmin demesi meleklerin âmin demesine tesadüf ederse onun geçmiş günahları mağfiret olunur.) [Buhari]

Cemaatin imam ile tesbih çekmesi ve dua etmesi bid'at değil, müstehaptır. (Nimet-i İslam)

Soru: Namazdan sonra okunması gereken dualar nelerdir?

CEVAP

Namazlardan sonra, okunması gereken belli dua yoktur. Herkes ihtiyacına göre dua eder. Hep aynı duayı okumak da uygun değildir. Ne istediğini şuurlu olarak bilmek gerekir. Ne istediğinin farkında olmadan dua etmek uygun olmaz. Belli şeyleri ezberleyip, şiir okur gibi dua etmek mekruhtur. Dua, uyanık kalb ile ve sessiz yapılmalı, duayı yalnız namazlardan sonra ve belli zamanlarda yapmak da mekruhtur. Her fırsatta dua etmelidir!

Mesela şöyle dua edilebilir:

Elhamdülillahi Rabbilâlemin essalatü vessalamü alâ resulina Muhammedin ve alâ alihi ve sahbihi ecmain.

Ya Rabbi, kıldığımız namazları kabul eyle! Ahir ve akibetimizi hayreyle! Son nefesimizde kelime-i tevhid söylememizi nasip eyle! Ölmüşlerimizi af ve mağfiret eyle!

Allahümmağfir verham ve ente hayrürrahimin. Teveffeni müslimen ve el hıknı bissalihin. Allahümmağfir li veli valideyye ve lilmüminine vel müminat yevme yekumül hisab.

Ya Rabbi, bizi şeytan ve düşman şerrinden ve nefsi-i emmaremizin şerrinden muhafaza eyle! Evimize iyilikler, hayırlı ve bereketli rızıklar ihsan eyle! Ehl-i İslama selamet ihsan eyle! Din düşmanlarını kahr ve perişan eyle! Kâfirlerle cihad etmekte olan müslümanlara imdad-ı ilahiyyen ile imdat eyle!

Allahümme inneke afüvvün kerîmün tühıbbül afve fa'fü annî.

Ya Rabbi, hastalarımıza şifa, dertlilerimize deva ihsan eyle! Allahümme inni eselükessıhhate velafiyete vel-emanete ve hüsnelhulki verridae bilkaderi bi rahmetike ya erhamerrahimin.

Riyadan, nifaktan, şikaktan, her türlü hastalıktan, kazadan, belâdan, tembellikten, acizlikten, zelim olmaktan, zulüm görmekten, azdıran zenginlik ve azdıran fakirlikten, şeytan ve nefsin şerrinden, düşman galebesinden, kötü huydan, bid'at işlemekten, dalalete düşmekten, ihlassız amelden, her çeşit günahattan, küfre girmekten, erzeli ömürden, ölürlen gelecek fitnelerden, dinimize, dünyamıza zarar verecek şeylerden bizleri koru!

Hakiki iman, güzel bir ahlak, şükredici bir kalb, zikredici bir dil, kaza ve kadere rıza gösteren hayırlı bir ömür, az yemek, az uyumak, az konuşmak, az gülmek ve çok hizmet etmeyi, kabir azabından ve ahiret dehşetinden kurtulmayı, ömür boyu rızana uygun iş yapmayı, şehit olarak ölmeyi ve son nefeste ehl-i sünnet itikadına uygun bir iman ve tevbe nasip eyle.

Ya Rabbi, kendi sevgini, sevdiklerinin sevgisini, sevgine kavuşturacak amellerin sevgisini nasip eyle! İlmimizi, ihlasımızı, kabiliyetimizi artır, muratlardan, muhlaslardan olmamızı nasip eyle, cömert ve îsâr sahibi kullarından eyle.

Ana babamıza ve evlatlarımıza ve akraba ve ahabımıza ve bütün din kardeşlerimize hayırlı ömürler ve güzel huy, akl-ı selim ve sıhhat ve afiyet rüşdü hidayet ve istikamet ihsan eyle ya Rabbi! Amin.

Velhamdü lillahi Rabbilalemin. Allahümme salli ala..., Allahümme barik ala..., Allahümme Rabbena atina... Velhamdü lillahi Rabbilalemin. Estagfirullah, estagfirullah, estagfirullah estagfirullahelazim elkerim ellezi la ilahe illa hü, elhayyel-kayyume ve etübü ileyh.

Duada geçen kelimelerin açıklaması:

Riya: İki yüzlülük, Allah'tan başkası için ibadet etme.

Nifak: Münafıklık.

Şikak: Uyuşmazlık.

Nefs-i emmare: Kötülük yapmak isteyen nefis.

Rüşdü hidayet: Doğru yolu arayıp bulma.

İstikamet: Doğru yol.

Kelime-i tevhid: La ilahe illallah Muhammedün **Resulullah** sözü.

Erzeli ömür: Başkalarına muhtaç olunan sıkıntılı ihtiyarlık dönemi.

Murat: Seçilmiş kimse.

Muhlas: Devamlı ihlas sahibi.

Îsâr: Cömertlik, kendine ihtiyacı olmayan şeyleri vermek, îsâr ise, kendine gereken şeyleri vermektir. Yani başkalarını kendine tercih etmektir.

Soru: Dua ederken göğze bakmakta mahzur var mı?

CEVAP

Dua ederken başı yukarı kaldırmak doğru değildir. Allahü teâlâ mekandan münezzehtir. Bazı bid'at ehli gibi, hâşâ, Allahü teâlâyı gökte sanmak çok tehlikelidir. **Buhari**'nin rivayet ettiği bir hadis-i şerifte, namaz kılarken de göğze bakmak şiddetle men edilmiştir. (**El-Envar**)

Soru: Hadis-i şerifte, (**Sabah-akşam, Haşr suresinin son üç âyetini okuyan şehit olarak ölür**) buyurulduğu için, sabah-akşam Haşr suresinin sonunu okuyorum. Camide kıldığım zaman imam okuyor, biz dinliyoruz. Ben okumasam, yine aynı sevaba kavuşur, şehit olarak ölür müyüm?

CEVAP

Kur'an-ı kerimi okumak sünnet, dinlemek farzdır. Dinleyen, okuyandan daha fazla sevap aldığı için, ayrıca okuması gerekmez. Her gece Amenerresulü'yü okuyan da, imamdan dinlemişse, onun da okuması gerekmez. (**Şir'a**)

Soru: Hadis-i şerifte, sabah ve akşam namazlarından sonra, Haşr suresinin [hüvallahülleziden itibaren] son üç âyetinin okunması bildiriliyor. Halbuki çok yerde Lev enzelnadan okunuyor. Yine hadiste, namazlardan sonra, 10 ihlas okunması bildirilirken, siz 11 ihlas okunacağını bildirdiniz. Niçin böyle yapılıyor?

CEVAP

Bir hususta birkaç rivayet varsa, en faziletli olanını seçmek iyi olur. Haşr suresinin sonunu Lev enzelnadan okumak daha iyi olur. Namazdan sonra 10 veya 11 İhlas okunması bildirilmiştir. 11 defa okumak daha iyidir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Sabah namazından sonra 11 defa ihlas okuyan müslümana, Cennette bir burç verilir.) [Harâiti] (Bu hadis-i şerif, Ramuz'un 382. sayfasında vardır.)

Soru: Bir hadis-i şerifte, sabah namazını kılıp, iki dizinin üstünde otururken, bağdaş kurmadan ve konuşmadan on defa, "La ilahe illallahü vahdehü la-şerike leh lehül-mülkü ve lehül-hamdü yuhyi ve yümit ve hüve ala külli şeyin kadir" okuyanın, o gün her türlü kötülükten ve şeytanın şerrinden korunacağı ve birçok sevaplara kavuşacağı bildiriliyor. Ayağında ağrısı olan bağdaş kurup okusa, camiden çıkarken yolda okusa veya sandalyeye oturup okusa, aynı sevaplara kavuşur mu?

CEVAP

Bir işin, ruhsat ve azimet tarafı olur. Hadis-i şerifte bildirilen şekil en uygun olanıdır.

Kur'an-ı kerim de, iki diz üstüne oturup, kibleye dönerek edeple okunur. Fakat ihtiyaç olunca, sandalyeye de oturup okunabilir.

Yolda giderken ezbere okunabilir. Dualar da böyledir. Bir ihtiyaç yokken diz üstü oturup okumalıdır.

Ayakları ağrıyanın veya uyuşanın bağdaş kurup okumasında mahzur yoktur. Yolda da, sandalye üzerinde de okumak caizdir. Efdal olanı bildirildiği şekilde edebe uygun okumaktır.

Soru: Namazdan sonra istigfar nasıl okunur?

CEVAP

Namazlardan sonra üç kere Estagfirullah denir. Fakat ve etübü ileyhe kadar okumak daha iyidir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Her namazdan sonra, 3 defa "Estagfirullahelazim ellezi la ilahe illa hüv el-hayyel-kayyume ve etübü ileyh" okuyanın, bütün günahları affolur.) [Merakıl-felah]

Bu istigfarı müezzinin yüksek sesle okumasının bid'at olduğu El-İbda kitabı s.59 da yazılıdır.

Soru: Namazlardan sonra Kur'an-ı kerim okunduktan sonra, Fatiha demek gerekir mi?

CEVAP

Namazlardan sonra Kur'an-ı kerim okumak da, okumamak da caizdir. Yani okunsa da olur, okunmasa da olur. Ancak Kur'an-ı kerim okumak çok sevap olduğu için vakit müsait ise, Kur'an-ı kerim okumak elbette çok iyidir. Kur'an-ı kerim okuyup Sübhane rabbike âyetinden sonra Fatiha okumasına sebep olunur. Fatiha okumak ise çok sevaptır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Kur'an-ı kerimde hayrı en çok olan sure Fatihadır.) [İ. Ahmed]

(Kur'an-ı kerimin en faziletli suresi Fatihadır.) [Hakim]

(Fatiha suresi, bütün dertlere devadır.) [Beyheki]

(Fatiha suresi zehire şifadır.) [Ebuşşeyh]

Bir sahabi, Fatiha suresini okuduğunu söyleyince **Peygamber efendimiz** buyurdu ki:

(Yemin ederim ki, Allah, ne Tevratta, ne İncilde, ne de Zeburda, o surenin benzerini indirmemiştir. O, namazlarda tekrar edilen yedi âyet olup, bana verilen Kur'an-ı azimdendir.) [Tirmizi]

Peygamber efendimiz, Cebrail aleyhisselamla otururken bir melek gelip dedi ki:

(Senden önce hiç bir Peygambere verilmeyen, sadece sana verilen iki nur ile seni müjdeliyorum. Bunlar Fatiha suresi ile Bekara suresinin son âyetleridir. Bu iki sureden okuyacağın her harften dolayı, istediğin mutlaka verilecektir.) [Müslim]

(Fatiha suresi Allahü teâlânın gadabını önler.) [Şir'a]

Bir kabile reisini yılan soktu. Eshab-ı kiramdan biri Fatiha suresini okuyunca, Allah'ın izni ile hasta şifaya kavuştu. Kabile reisi, bir sürü koyun hediye etti. Sahabi, caiz olup olmadığını bilmediği için **Peygamber efendimize** sordu. **Resulullah**, (Ne okudun) buyurdu. O da, Fatiha suresini okuduğunu bildirince, **Peygamber efendimiz** buyurdu ki:

(Fatihanın şifa olduğunu nereden bildin? O koyunları al, yanındakilere pay et!) [B.Arifin]

Berikada buyuruluyor ki:

(Dua okuması bildirilen yerlerde, Fatiha okumak daha iyidir. Namazlardan sonra dua edilmesi hadis-i şerifle bildirilmiştir. Fatiha suresi, duaların en iyisini bildirmek için nazil oldu. İmam, Fatiha dediği zaman, herkesin sessizce okumaları iyi olur. Çünkü duaların sonunda hamd etmek müstehaptır. Hamd etmenin en iyisi de Fatiha okumaktır.) [S.137]

Namazlardan sonra, Kur'an-ı kerim okumak, Kur'an-ı kerim okunduktan sonra Fatiha okumak caizdir. Okunmazsa günahı olmaz. Fakat okunursa sevap olur.

Soru: Bazı kimseler, Kur'an-ı kerim okunduktan sonra Fatiha demenin ve okumanın bid'at ve haram olduğunu söyleyerek fitne çıkarıyor, bölücülük yapıyorlar. Bu konuda din kitapları ne diyor?

CEVAP

Muhammed Masum Faruki hazretleri birinci cilt, 197. Mektubunda, (Büyüklerimiz, beş vakit namazdan sonra, elleri kaldırarak, Fatiha okumadı. Namazdan sonra, hacetlere kavuşmak için Fatiha okumak bid'attir) buyuruyor.

Burada, bir hacete kavuşmak için namazlardan sonra elleri kaldırarak Fatiha okumanın caiz olmadığı bildirilmektedir. Normal olarak Fatiha okumanın ise mahzuru yoktur.

Bu konuda Faideli Bilgiler kitabının, (Doğruya inan, bölücüye aldanma) kısmında deniyor ki:

(Namazlardan ve dualardan sonra Fatiha suresini okumak bid'at midir, değil midir? Bunun cevabını Hâdimi, Berika kitabının 137. sayfasında uzun yazıyor. Kısaca bildirelim: Âlimlerin çoğuna göre, dua okuması bildirilen yerlerde, Fatiha okumak daha iyidir. Namazlardan sonra dua edilmesi de, hadis-i şeriflerde bildirilmiştir. Bid'at, İslamiyet'in sahibinin izni olmadan yapılan ibadetlerdir. Fatiha suresi duaların en iyisini bildirmek için nazil oldu. Bunun namazlardan ve dualardan sonra okunmasına bid'at diyen olmamıştır. Herkesin birlikte yüksek sesle okumaları yasaktır. İmam, fatiha dediği zaman, herkesin sessizce okumaları iyi olur. Çünkü, duaların sonunda hamd etmek

müstehtaptır. Hamd etmenin en iyisi de, Fatiha okumaktır. Farzla sünnet arasında okumak ve isteklerine [hacetlerine] kavuşmak için okumak mekruhtur.)

Burada da Fatiha okumanın iyi olduğu bildiriliyor. Ancak yukarıda olduğu gibi hacetlere kavuşmak için okumanın mekruh olduğu bildiriliyor. Koro halinde yüksek sesle farzla sünnet arasında okumanın doğru olmadığı bildirilmektedir.

İslam Ahlakı kitabında diyor ki:

(Cilâ-ül-kulubda diyor ki: Kabristana gelen bir kimse, ayakta, (Esselamü aleyküm, yâ Ehle dâr-il kavm-ilmü'minin! İna İnşaallahü an karibin biküm lâhikun) der. Sonra, Besmeleyle 11 İhlas ve bir Fâtiha okur. Kabrin yanına gelince, ölünün sağ [kabrin kıble] ve ayak tarafından yaklaşır. Selam verir. Ayakta veya çömelip veya oturup, Bekara sûresinin başını ve sonunu, Yasin-i şerifi, Tebareke, Tekâsür, İhlas-ı şerif ve Fâtiha sûrelerini okuyup, ölüye hediye eder.)

Görüldüğü gibi burada da en sonda Fatiha okunmaktadır.

Ey Oğul İlmihali'nde diyor ki:

(Namazdan sonra, imam ve cemaat ile beraber kollarını, bir miktar ileriye uzatıp ve göğüs hizasına kaldırıp, avuçları açık olarak semaya çevirip dua et ve âmin de. Dua bitince ellerini yüzüne sürüp, "Velhamdü lillâhi rabbil âlemin" de ve salevat ile Fatiha-i şerife oku.)

Burada da namaz sonunda Fatiha okunacağı açıkça bildirilmektedir.

Soru: Namazdan sonra edilecek dualardan birkaçını yazar mısınız?

CEVAP

Namazdan sonra edilecek dua çoktur. Bir tanesini bildirelim. **Peygamber efendimiz** buyuruyor ki:

(Yâ Muaz, vallahi seni seviyorum, her namazdan sonra, şu duayı bırakmadan oku: Allahümme e'innî alâ zikrike ve şükrike ve hüsnî ibâdetike.) [Nesai] (Ya Rabbi, seni zikretmeyi, sana şükredip güzel ibadet etmeyi bana nasip eyle) mealindedir.

Taberani'de bildirilen, (Günde 25 kere, erkek ve kadın müminlere dua eden, kendisi için dünyaya rızık ihsan edilen ve duası kabul olanlardan olur) hadis-i şerifindeki müjdeye kavuşabilmek için aşağıda bildirilen duayı okumalıdır:

(Günde 25 defa (Allahümmağfir li ve li-valideyye ve li-üstaziyye ve lil müminine vel müminat vel müslimine vel müslimat el ahya-i minhüm vel emvat bi-rahmetike ya erhamerrahimin) okuyan, abidlerden olur. Allahü teâlâ, bu kimsenin kalbinden kin ve hasedi çıkarır. Ona, bütün müminler adedince, sevap yazılır. Kıyamette, bütün müminler: Ya Rabbi, bu kulun bizim için, istigfar okurdu. Sen de onu af eyle derler..) [Miftah-ün-necat]

İçinde bulunduğumuz hâle de şükretmek gerekir. Mesela şöyle demelidir:

El-hamdülillahi alâ külli hâl sivel küfri ved-dalâl = küfür ve dalalet hariç her halimize hamd olsun.

Şöyle bir ifade de var: (El-hamdülillahi alâ külli hâl ve E'üzü billâhi min hâl-i ehlinnâr) = Her hâlükârda Allahü teâlâyâ hamd olsun. Cehennem ehlinin halinden Allahü teâlâyâ sığınırım.]

Soru: Dua ederken eller yüze karşı eğik mi tutulur?

CEVAP

Dua ederken, avuçlar, yüze karşı değil, semaya karşı açık ve göğüs hizasında olmalıdır.

Eller bitişik değil, aralıklı olmalıdır. (Fetva-i Hindiyye, Dürr-ül muhtar)

Kadın, dua ederken ellerini ileri uzatmaz, yüzüne karşı eğik tutar. Şimdi birçok erkek, böyle kadınlar gibi dua ediyor.

Soru: Namazdan sonra dua ne zaman yapılır?

CEVAP

Dua, tesbihler çekildikten sonra yapılır.

Soru: Allahümme entesselam... sadece farzlardan sonra mı okunur? Bir de her namazdan sonra istigfar okunur mu?

CEVAP

Farz, vacip, sünnet ve nafilenden yani her namazdan sonra, selamı müteakip "Allahümme entesselam ve minkesselam tebarekte ya zelcelali vel ikram" denir. Son sünnet kılındıktan veya en son namaz kılındıktan sonra, üç kere (Estagfirullahelazim ellezi la ilahe illa hüvel hayyel kayyume ve etubü ileyh) denir. Ondan sonra Âyet-el kürsi okunup tesbihler çekilir ve dua edilir. Dua ederken, "Ya Allah ya Allah ya hayyü ya kayyumü ya zelcelali vel ikram, eselüke en tuhyiye kalbi bi nuri marifetike ebeden ya Allah ya Allah" okumak çok iyi olur.

Tesbihi fazla söylemek

Soru: Her gün çekilen veya namazların sonundaki tesbihler unutulmuş yahut dalgınlıkla fazla çekilse bir mahzuru olur mu?

CEVAP

Unutunca mahzuru olmaz.

Tesbih çekerken

Soru: Namaz sonunda, tesbihleri parmaklarla veya normal tesbihle yahut elektronik tesbihlerle çekerken eli aşağıya koymak edebe aykırı olur mu?

CEVAP

Evet, göbekten aşağı koyarak saymak edebe aykırı olur. Parmakla sayarken de, elimizi göbekten yukarı tutmalıyız.

Namazda okunan dualar

Soru: Namazda, Rabbena âtina'dan sonra, şu duaları okumakta mahzur var mıdır?

1- Allahümme innî es'elüke-ssihhate vel-âfiyete vel-emânete ve hüsnel-hulkı verridâe bilkaderi bi-rahmetike yâ Erhamerrâhimîn.

2- Allahümme inneke afüvvün kerîmün tühıbbül afve fa'fü annî.

3- Allahümme mağfiretüke evsa'u min zünûbî ve rahmetüke ercâ indî min amelî.

4- Allahümme, yâ mukallibelkulûb, sebbit kalbî alâ dînik.

5- Allahümme innî e'üzü bike min hemezâtîş-şeyâtîn.

CEVAP

Hepsi de hadis-i şerifte bildirilen dualar olduğu için, son teşehhütte Rabbenâ âtinâ'dan sonra bunların birini veya hepsini okumakta, mahzur olmaz. Çünkü orası dua okuma yeridir.

1- Birinci duanın manası: Yâ Rabbi, sıhhate, afiyete kavuşmayı, emanete riayet etmeyi [hıyanet etmemeyi], güzel ahlaka sahip olmayı ve kaderine rıza göstermeyi bana nasip eyle! Ey merhametlilerin en merhametlisi, merhametin hakkı için, bunları bana ver!

Resulullah efendimiz bu duayı çok okurdu. (Taberani)

2- İkinci duanın manası: Yâ Rabbi, sen affedicisin, kerimsin, affi seversin, beni de affeyle!

Resulullah efendimiz, özellikle Kadir gecesinde bu duayı okumayı bildirmiştir. (Nesai, Tirmizî)

3- Üçüncü duanın manası: Yâ Rabbi, mağfiretin, benim günahlarımdan daha geniştir. Rahmetin ise, amelimden daha ümit vericidir. [Amelime değil, senin sonsuz rahmetine güveniyorum.]

Adamın biri, 2-3 defa (Vay günahlarım) der. Bunu duyan, **Resulullah** efendimiz, bu duayı okumasını söylüyor. O kişiye üç defa bu duayı tekrarlattıktan sonra, **Peygamber efendimiz**, (Allah seni affetti) buyurur. (Hâkim)

4- Dördüncü duanın manası: Yâ Rabbi, kalbleri iyiden kötüye, kötüden iyiye çeviren, ancak sensin. Kalbimi, dininde sabit kıl, beni dininden ayırma!

Resulullah efendimiz her zaman, bu duayı okurdu. (Tirmizi)

5- Beşinci duanın manası: Yâ Rabbi, [insan ve cin] şeytanlarının vesvesesinden, şerrinden sana sığınıyorum. Bu duayı seyyid Abdülhakim Arvasi hazretlerinin çok okuduğu bildirilmiştir. Bu duanın benzeri, Müminun sûresinin 97. âyet-i kerimesinde, (Rabbî e'üzü bike min hemezâtîş-şeyâtîn) olarak geçer.

Sağ ayağını dikmek

Soru: Yeni namaza başladım. Sağ ayağımı dikip sol ayağımın üstüne oturmakta çok zorlanıyorum. Sağ ayağımın parmakları çok acıyor. Sağ ayağımı dikmeden otursam namazım kabul olur mu?

CEVAP

Erkeklerin, sağ ayağını dikip, sol ayağının üzerine oturmaları sünnettir. Bir özürle sünnet terk edilirse mekruh olmaz. Yeni namaza başlayanlarda, böyle durumlar olur. Sünnete uygun oturmalı, zamanla alışır. Birkaç ay içinde rahat oturabilir.

Rabbenâ âtinâ

Soru: Namazda, Salli Bârik'lerden sonra, Rabbenâ âtinâ'yı dua olarak okurken, Bi-rahmetike yâ erhamerrâhimîn'i eklemek gerekir mi?

CEVAP

Gerekmez, fakat dua olarak okunduğu için eklenmesinin de mahzuru olmaz.

Son oturuşta dua

Soru: İlmahal'de, (Cemaat istese de, imamın, farz kıldırırken kıraati ve tesbihleri sünnetten fazla okuması tahrimen mekruhtur) deniyor. Buna göre, son oturuşta, salli bariklerden sonra Rabbena Âtina duasını okumak mekruh değil mi?

CEVAP

Son oturuşta, salli barik dualarından sonra, herhangi bir dua okumak sünnettir. Dua âyetlerinden veya hadis-i şeriflerde bildirilen dualardan biri okunur. Burada genelde, Rabbena Âtina ayet-i kerimesini dua olarak okumak tercih edilmektedir. Bu bakımdan imamın, salli bariklerden sonra Rabbena Âtina okuması mekruh değil sünnettir. **Nimet-i İslam** kitabında, namazın sünnetlerinin 43. maddesinde, (Salevattan [salli bariklerden] sonra bir dua okumak sünnettir) buyuruluyor.

Son teşehhütte

Soru: Bir hadiste, (Allahü teâlâ buyurdu ki: Abdesti bozulunca abdest almayan bana cefa etmiş olur. Abdest alıp da, iki rekât namaz kılmayan da bana cefa etmiş olur. İki rekât namaz kılıp da, dua edip benden bir ihtiyacını istemezse yine bana cefa etmiş olur. İki rekât namaz kıldıktan sonra dua edenin duasını kabul etmezsem ben de ona cefa etmiş olurum. Hâlbuki ben cefa etmem) buyuruluyor. Bu müjdeye kavuşmak için her namazda, son teşehhütte Rabbena'dan sonra şu duaların hepsini okumakta mahzur var mıdır? 1- Rabbic'alni..., 2- Rabbenağfirli..., 3- Allahümme inni es-elüke..., 4- Allahümme inneke..., 5- Allahümme mağfiredüke..., 6- Allahümme ya mukallibel kulüb... 7- Allahümme inni euzübike...

Bu duaların manaları nedir?

CEVAP

Namazda okunan Kur'an-ı kerim daha sevab olduğu gibi, namazda yapılan dua da daha sevabdır. Dediğiniz duaları son teşehhütte, Rabbena'dan sonra okumakta mahzur yoktur, iyi olur.

Duaların manaları şöyledir:

1- Rabbic'alnî mukîmessalatî ve min zürriyyetî rabbenâ ve tekabbel düâî = Ey Rabbim! Beni ve soyumdan geleceklere namazı devamlı kılanlardan eyle, ey Rabbimiz! Duamı kabul et!

2- Rabbenağfirli veli vâlideyye ve lil-mü'minine yevme yekûmül hisab = Ey Rabbimiz, kıyamette hesaba çekileceğimiz gün beni, ana babamı ve müminleri affet!

3- Allahümme innî es'elükes-sihhate vel-âfiyete vel-emânete ve hüsnel-hulkı verridâe bilkaderi birahmetike yâ Erhamerrâhimîn = Yâ Rabbi, bana sıhhat, âfiyet [dinimi ve itikadımı bid'atlerden, amelimi ve ibadetimi âfetlerden, nefsimi şehvetlerden, kalbimi heva ve vesveseden koru] ve güzel ahlak ver, emanete riayet etmeyi, hıyanet etmemeyi ve kaderine rıza göstermemi nasip eyle! Ey merhamet sahiplerinin en merhametlisi! Merhametin hakkı için, duamı kabul eyle!

4- Allahümme inneke afüvvün kerîmün tuhibbül afve fa'fü annî = Ya Rabbi sen elbette affedicsin, kerimsin, affetmeyi de seversin, ihsanıyla beni de affet!

5- Allahümme mağfiretüke evsau min zünûbi ve rahmetüke erca indî min amelî = Yâ Rabbi, senin mağfiretin, benim günahlarımdan çok geniş, çok fazladır. Sonsuz rahmetinin yanında benim amelim hiçtir. Ben bu amelime değil, rahmetine güveniyorum. Rahmetinle günahlarımı affet!

6- Allahümme yâ mukallibel kulûb, sebbit kalbî, alâ dînik = Ey büyük Allah'ım, kalbleri iyiden kötüye, kötüden iyiye çeviren, ancak Sensin. Kalbimi, dininde sâbit kıl, dininden döndürme, Müslümanlıktan ayırma!

7- Allahümme innî eûzü bike min hemezât-iş-şeyatîn = Yâ Rabbi, [insan ve cin] şeytanlarının vesvesesinden, şerrinden ve sataşmalarından sana sığınıyorum, beni onlardan koru!